

Πανελλαδικές εξετάσεις 2013

Ιστορία Γενικής παιδείας

Θέμα Γ1

Αξιοποιώντας τα στοιχεία που περιέχονται στο κείμενο που σας δίνεται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τις ρυθμίσεις του Πρωτοκόλλου της Ανεξαρτησίας (22 Ιανουαρίου/ 3 Φεβρουαρίου 1830) σχετικά με την εθνική ανεξαρτησία, την εδαφική έκταση και τη μορφή του πολιτεύματος στο υπό ίδρυση Ελληνικό Κράτος.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ**[Τὸ πρωτόκολλο τῆς 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830]**

Στις 22 Ἰανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830, ἡ Διάσκεψη τοῦ Λονδίνου, ὕστερα ἀπὸ ἀγγλικὴ πρόταση, διακήρυξε τὴν πολιτικὴ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ ἄρθρο 1 τοῦ πρωτοκόλλου ποὺ ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς πληρεξουσίους τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσίας, Ἄμπερντην, Μονμορανσύ Λαβὰλ καὶ Λίβεν. Τὸ ἄρθρο 1 τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 ὁρίζει: «Ἡ Ἑλλὰς θέλει σχηματίσει ἓν Κράτος ἀνεξάρτητον, καὶ θέλει χαίρει ὅλα τὰ δίκαια, πολιτικά, διοικητικὰ καὶ ἐμπορικά, τὰ προσπεφυκότα¹ εἰς ἐντελῆ ἀνεξαρτησίαν». [...]

Τὸ ἄρθρο 2 τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 ὁρίζει: «... Ἡ διοριστικὴ γραμμὴ τῶν συνόρων τῆς Ἑλλάδος, ἀρξαμένη ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀσπροποτάμου², θέλει ἀνατρέξει τὸν ποταμὸν αὐτὸν [...] καὶ θέλει καταλήξει εἰς τὸ ὄρος Ἄρτοτινα, ἐξ οὗ θέλει ἀκολουθήσει τὴν [...] κορυφὴν τοῦ ὄρους Οἴτης, ἕως τὸν κόλπον τοῦ Ζητουνίου³. [...]»

Ἡ συνοριακὴ γραμμὴ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 κρατᾷ ἐξω ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος μεγάλο τμῆμα τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἰδιαίτερα τῆς δυτικῆς. [...]

Τὸ ἄρθρο 3 τοῦ πρωτοκόλλου ὀρίζει: «Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει εἶναι μοναρχικὴ καὶ κληρονομικὴ κατὰ τάξιν πρωτοτοκίας· θέλει ἐμπιστευθῆ εἰς ἓνα ἡγεμόνα, ὅστις [...] θέλει φέρει τὸν τίτλον Ἡγεμῶν Κυριάρχης τῆς Ἑλλάδος. [...]

Τὸ ἄρθρο 8 τοῦ πρωτοκόλλου ὀρίζει: «Ἐκάστη τῶν τριῶν Αὐλῶν φυλάττει τὴν [...] ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐγγυᾶται περὶ τοῦ ὅλου τῶν προηγουμένων συμβιβασμῶν καὶ ἄρθρων. Αἱ περὶ ἐγγυήσεως πράξεις, ἐὰν γενῶσι, θέλουν συνταχθῆ χωριστά. [...]

Οι Δυνάμεις έβλεπαν στο πρωτόκολλο την όριστική διευθέτηση ένοχλητικοῦ ζητήματος. Οι Έλληνες αντίθετα έβλεπαν σ' αυτό, και ιδιαίτερα στο πρώτο άρθρο του, απλῶς τήν άπαρχή τοῦ ελεύθερου πολιτικοῦ βίου τοῦ Έθνους. Καί πραγματικά, μέ τὸ πρωτόκολλο τοῦ Λονδίνου τῆς 3^{ης} Φεβρουαρίου τοῦ 1830 τερματιζόταν ἡ Έλληνική Έπανάσταση, ἀλλά καί

---

¹ Τὰ προσπεφυκότα, δηλ. αυτά που αρμόζουν.

² του Άσπροποτάμου, δηλ. του Αχελώου

³ του Ζητουνίου, δηλ. της Λαμίας.

ἄρχιζε νὰ ὑπάρχη ἐπίσημα στὴ διεθνῆ κοινωνία τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος. Ἔτσι πραγματοποιοῦνταν κρίσιμη καμπὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, τομ. Β': Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ ἡ ἴδρυση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (1821-1832), Ἀθήνα: Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν Α.Ε.,²2000, σσ. 536-537.

Απάντηση θέματος Γ1

Ρυθμίσεις Πρωτοκόλλου Ανεξαρτησίας (3-2-1830)

Εδαφική έκταση: Σε ό,τι αφορά την εδαφική έκταση η Ελλάδα περιορίστηκε από το Πρωτόκολλο του Λονδίνου του 1830 και από τις διεθνείς πράξεις του 1832 στη νότια ελληνική χερσόνησο συμπεριλαμβανομένων της Στερεάς Ελλάδας, της Πελοποννήσου και των Κυκλάδων. Έμειναν εκτός ελληνικού κράτους περιοχές του ελλαδικού χώρου οι οποίες είχαν συμμετάσχει στον αγώνα με αιματηρές θυσίες. Τα σύνορα ήταν ασφυκτικά και απειλούσαν τη βιωσιμότητα του κράτους. Αυτά τα σύνορα θα αναλάμβανε να διευρύνει ο Καποδίστριας με συνεχή υπομνήματα στις Μ. Δυνάμεις.

Απάντηση θέματος Γ1

Μορφή πολιτεύματος: Το πολίτευμα ήταν εφικτό με τα τότε δεδομένα. Παρά τη γαλλική επανάσταση που έφερε στο προσκήνιο την αστική τάξη, η Ιερά Συμμαχία και τα μοναρχικά καθεστώτα εξακολουθούσαν να έχουν δύναμη στην Ευρώπη.

Η χώρα τίθεται υπό την εγγύηση των 3 δυνάμεων για την εδαφική της ακεραιότητα, την εθνική της ανεξαρτησία και τη διατήρηση του μοναρχικού πολιτεύματος. Οι δυνάμεις προασπίζοντας τα συμφέροντά τους στην Εγγύς Ανατολή δημιουργούν ένα κράτος – δορυφόρο υπό την υψηλή εποπτεία τους στο οποίο μπορούν να παρεμβαίνουν ανά πάσα στιγμή.

Απάντηση θέματος Γ1

Ωστόσο, το πολίτευμα τελικά διαμόρφωσαν οι «φυσικοί» ηγέτες του τόπου, αυτοί οι οποίοι πρωτοστάτησαν στον αγώνα για την ανεξαρτησία του έθνους. Αυτό το σύστημα παρέλαβε ο Ιωάννης Καποδίστριας το 1828 ερχόμενος στην Ελλάδα μετά από πρόσκληση της Γ' Εθνοσυνέλευσης. Μετά τη δολοφονία του η Ελλάδα προικοδοτείται με μοναρχικό πολίτευμα. (σ. 31-33)